

ע ד כ ז

ידיעון מס' 7
דצמבר, 2007

עורכת:
דפנה הלפרין

ידיעון החוג לגרונטולוגיה והמרכז לחקר ולימוד הזיקנה

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה

פתיח דבר

פרופ' לבנשטיין אריאלה - ראש המרכז לחקר ולימוד הזיקנה

פתיח דבר

ד"ר מירי כהן - ראש החוג לגרונטולוגיה

לסטודנטים, חברי סגל ועמיתים, בעדכן זה באים לידי ביטוי שיתופי הפעולה הפוריים וההדוקים בין החוג לגרונטולוגיה והמרכז לחקר ולימוד הזיקנה בפקולטה לרווחה ובריאות באוניברסיטת חיפה.

בתחילת הדברים ברצוני לברך: את ד"ר ישראל דורון על קבלת מרצה בכיר עם קביעות (ועתה יוכל גם להמשיך במעורבות הקהילתית הפורייה שלו ביתר מרץ...). לד"ר דנה פרילוצקי על קבלת מרצה מומחה (שמחה על היותך אחת מהמובילות במרכז), לד"ר טובה בנד-וינטרשטיין על קבלת הדוקטורט וסיום המחקר האיכותני בנושא של התעללות בזקנים. לגב' דפנה הלפרין על סיום מוצלח של עבודת המאסטר וקבלה ללימודי הדוקטורט. לגב' אמית גור, מרכזת המרכז על קבלתה ללימודי תואר שלישי בתחום חקר ארגונים. לפרופ' גינדין על מינוי כחבר בוועדה מרכזית בארגון הבריאות העולמי.

אוכלוסיית הסטודנטים בחוג לגרונטולוגיה הולכת וגדלה משנה לשנה תוך משקל חזק לרב-תחומיות של התלמידים. בשנת תשס"ז הייתה לי חוויה נהדרת ללמד את הסטודנטים בקורס הבסיסי של "היבטים חברתיים של זקנה" כמו גם ללמוד מהם. כל אחת ואחד מהם הביא ללימודים מטען אישי ומקצועי עשיר. הסטודנטים הגיעו ללימודים מעולמות תוכן ועולמות מקצועיים שונים כשהדבר משקף את התפיסה והמעש של הגרונטולוגיה בהיותה רב-תחומית ורב-מקצועית. ניסיתי ואני בטוחה כי גם חברי חשפו אתכם לעולמות ידע רחבים שבחלקם אולי היו רחוקים מכם כמו עולם המחקר.

אני תקווה שהסטודנטים המסיימים יוצאים מהחוג, חזרה לעולם העבודה, מועשרים וכי הלימודים יסייעו להתקדמות האישית והמקצועית שלכם. אני מקווה שחלק מכם יבנו לעצמם קריירות חדשות, שנראה חלק מכם חוזר להמשיך לימודים ומשתלב באקדמיה, במחקר ובהוראה, וחלקכם יתקדם ויתפתח בקריירה הנוכחית שלכם. מאחלת לכולם הרבה הצלחה והגשמת חלומות. ואולי לא זכור לכם אבל במשרדי תלויה תמונה קטנה ובה כתוב: "בעל החלומות חי לנצח..." איני בטוחה כי אנו רוצים לחיות לנצח אלא אם כן באיכות חיים גבוהה, אבל אני מאחלת להמשיך לחלום אבל גם לממש.

כפי שמשקף העדכן הרי הפעילות של מרצי החוג וחוקרי המרכז היא פעילות ענפה הן בתחום המחקרי והן בתחום של פעילות קהילתית והכשרת כוח אדם. אנו מאחלים לכל הצוות ולכל העוסקים בתחום הזיקנה באקדמיה ובשדה שנת עבודה פורייה. נשמח לקבל משוב מקהילת החוקרים ואנשי המקצוע בתחום. שלכם אריאלה לבנשטיין

לסטודנטים, חברי סגל ועמיתים שלום רב, העדכן לשנת 2007 משקף את הפעילות האקדמית הענפה, בהוראה ובמחקר, המתרחשת בחוג לגרונטולוגיה ומהווה ביטוי למצוינות האקדמית אליה אנחנו שואפים.

העדכן הנוכחי גם מבטא את התהליך המתמשך של התרחבות החוג והפעילויות האקדמיות שלו, תהליך שהחל עם הקמת החוג ומתמשך לאורך תשע שנות קיומו. אנו עדים לעליה במספר הסטודנטים ובעיקר במספר המבקשים להתקבל ללימודים בחוג. תהליכים אלו משקפים מגמה בחברה הישראלית של הכרה גוברת בצורך באנשי מקצוע המומחים בתחום הגרונטולוגיה. כחלק ממגמה זו, בוגרי גרונטולוגיה מקבלים הכרה לצורך גמול השכלה לאחים ואחיות, עובדים סוציאליים ודיאטנים. כמו כן לימודים בהתמחות מדיניות ומנהל מוכרים על ידי משרד הרווחה לצורך ניהול מוסדות לקשישים.

החל משנת הלימודים תשס"ח החוג פותח שתי התמחויות בתוכנית הלימודים: התמחות בתחום מדיניות ומנהל והתמחות בתחום הטיפול בזקן ומשפחתו. התמחויות אלו מיועדות לענות על הצורך הגדל ברכישת תחומי ידע ספציפיים. בזמן, השינוי גם יאפשר העמקה במחקר ופיתוח הידע בתחומים אלו.

בשתי ההתמחויות, הסטודנטים מתנסים בפרקטיקום בשירותים ומוסדות לקשישים. הפרקטיקום מהווה הזדמנות להתנסות בשטח ולבצע אינטגרציה של החומר התיאורטי עם הניסיון המעשי. פרופ' יצחק בריק, האחראי האקדמי על הפרקטיקום וגב' מירי יבין, מרכזת התוכנית, אחראים להצלחת הפרויקט. להם ולמנחים העושים עבודה נהדרת, שלוחות תודות חמות.

בהזדמנות זו אני רוצה גם להודות לסגל האקדמי ולסגל המנהלי על העבודה המצוינת, ההשקעה הרבה והאחריות הרבה שמגלים בעבודתם.

ד"ר מירי כהן

ראש החוג ללימודי הזיקנה - גרונטולוגיה

מה בעדכן:

פרסומים	עמ' 2	מלגות	עמ' 5	המרכז לחקר ולימוד הזיקנה	עמ' 7
כנסים	עמ' 3	מדברי הבוגרים	עמ' 6	לימוד השואה	עמ' 9
פרויקטים	עמ' 4	ימי עיון	עמ' 6	יריד המחקר	עמ' 9
החוג לגרונטולוגיה	עמ' 5				

Publications:**פרסומים אקדמיים:**

חברי סגל החוג והמרכז פעילים מאוד בתחום המחקרי והאקדמי, להלן מבחר מפרסומיהם מאז שנת 2006:

Prof. Perla Werner:

- Werner, P. (2007). Family physicians' preferences for the treatment of a person with Alzheimer's disease. *American Journal of Alzheimer's Disease*, 21(6), 403-410
- Werner, P., Aviv, A. & Barak, Y. (2007). Self stigma, self esteem and age in persons with schizophrenia. *International Psychogeriatrics*, 23, 1-15
- Werner, P. Family physicians' perceptions regarding the competence of a person with Alzheimer's disease. (2006). *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 22, 320-326
- Werner, P., Rosenblum, S., Bar-On, G., Heinik, J. & Korczyn, A. (2006). Handwriting process variables discriminating mild AD and mild cognitive impairment. *Journal of Gerontology: Psychological Sciences*, 61(B), P228-P236.
- Werner, P. (2006). Lay perceptions regarding the competence of persons with Alzheimer's disease. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 21, 674-680.

Prof. Yitzack Brick:

- Brick, Y. & Clarfield, A. M., (2007). "JDC-ESHEL", a unique non governmental organization dedicated to the elderly in Israel. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 44, 225-234.

Dr. Miri Cohen:

- Cohen, M., Halevi-Levin, S., Gagin, R., Friedman, G. (2006). Development of a screening tool for identifying elderly people at risk of abuse by their caregivers. *Journal of Aging and Health*, 18, 660-685.
- Cohen, M. (2006). Breast cancer early detection, health beliefs, and cancer worries in randomly selected women with and without family history of breast cancer. *Psycho-Oncology*, 15, 873-883.
- Azaiaza, F., & Cohen, M. (2006). Health beliefs and attendance for early breast cancer detection among Arab women. *Journal of Women's health*, 15, 520-530.
- Cohen, M., & Kuten, A. (2006). Cognitive-behavior group intervention for relatives of cancer patients: A controlled study. *Journal of Psychosomatic Research*, 61, 187-196
- Cohen, M., Gagin, R., Peled-Avram, M. (2007). Repeated Terror Attacks in Israel, Social Workers, and Compassion Fatigue. *Traumatology* (in press).

Dr. Amir Choen-Shalev :

- Cohen-Shalev, A. (2006). In praise of refusing to resolve contradictions: Some thoughts on the art of old age. *Gerontology*, 33(4), 95-110. (in Hebrew)
- Cohen-Shalev, A., & Marcus, E. (2007). Golden years and silver screens: cinematic representations of old age. *Journal of Aging, Humanities and the Arts*, 1, 1-11.

Dr. Israel Doron:

- Doron, I. (2006). Elder Law: Current Issues and Future Frontiers. *European Journal on Ageing*, 3(1), 60-66.
- Doron, I. (2006). Bringing Law to the Gerontological Stage. *International Journal of Aging and Human Development*, 62(3), 237-254.
- Doron, I & Gal, I. (2006). The Emergence of Preventive Elder Law: An Israeli Example. *Journal of Cross-Cultural Gerontology*, 21, 41-53.
- Doron, I. & Davidi, A. (2006). Homes for the Aged and Residential Zoning: Can legislation make a difference? *Journal of Housing and Ageing*, 20(1/2), 97-115.

Prof. Jakob Gindin:

- Clarfield J, Gindin G, Ginsberg I, Rasooly S, Levi T, Dwolatzky. For profit and not for profit nursing homes in Israel. Do they differ with respect to quality of care?, 2007, Arch Gerontology, (Accepted).
- Gindin J, Ginzburg A W, Geitzen M, Epstein Sh, Landi F, Bernabei R. . Post Acute Care for the Elderly, Comparison between Italy and Israel. 2006, J. of Am. Med. Directors Assoc., (Accepted).
- Gindin J, Walter-Ginzburg A, Geitzen M, Epstein S, Levi S, Landi F, Bernabei R. Predictors of rehabilitation outcomes in frail persons in Israeli and Italian Geriatric Post Acute Care (PAC) Facilities using the Minimum Data Set (MDS). *Journal of the American Medical Directors Association*, (in press)

Prof. Ariela Lowenstein:

- Rappaport A., & Lowenstein, A. (2007). A possible innovative association between the concept of intergenerational ambivalence and the emotions of guilt and shame in caregiving. *European Journal of Aging*, 4(1), 13-21 .
- Lowenstein, A. (2007). Solidarity-conflict and ambivalence: Testing two conceptual frameworks and their impact on quality of life for older family members. *Journal of Gerontology Social Sciences*, 62B: S100-S107.
- Carmel, S., & Lowenstein, A. (2007). Addressing a nation's challenge: Graduate program in gerontology in Israel. *Gerontology and Geriatrics Education*, 27(3), 49-63.
- Eisikovits, Z., Winterstein, T. & Lowenstein, A. (2007). *The qualitative study of elder abuse and neglect in Israel*. A final research report. Haifa, The Center for Research and Study of Aging, Haifa University. Sent to the National Insurance Institute.
- Werner, P., Buchbinder, E., Lowenstein, A. & Livni, T. (2007). Grandmothers', mothers' and granddaughters' perceptions of grandparenthood: A qualitative analysis of congruence across generations. *Journal of Intergenerational Relation*, 5(3).

Prof. Ariela Lowenstein, Prof. Ruth Katz & Dr. Nurit Gur-Yaish:

- Lowenstein, A., Katz, R. & Gur-Yaish, N. (2008). Cross-national variations in elder care: Antecedents and outcomes. In M.E. Szinovacz and A. Davey (Eds.), *Caregiving contexts: Cultural, familial and societal implications*. Springer Publishing.

Conferences**כנסים**

חברי סגל החוג והמרכז פעילים מאוד גם בכנסים, להלן מבהר מהכנסים בהם השתתפו:

Prof. Perla Werner:

International Psychogeriatrics General Conference, Osaka, Japan, October, 2007. Anxiety is prominent in persons with amnesic-MCI, but not a predictor of future cognitive decline: Results from a two year prospective study of the Carmel MCI cohort.

First World Conference on Controversies in Neurology. Berlin, September, 2007. Mild Cognitive Impairment – debate aspects - invited.

10th European Conference on Traumatic Stress. Opatija, Croatia, June, 2007. The relationship between Holocaust child survivors' intrusive memories and offspring's wellbeing.

The 14th Tel Aviv Alzheimer's disease conference. Ramat Gan, June, 2007. The use of a virtual supermarket for the analysis of executive functioning in persons with mild cognitive impairment and healthy persons- invited.

AACH Research and Teaching Forum. Atlanta, USA, October, 2006. The disclosure of dementia diagnosis: The triadic interaction.

European Association for Communication in Health Care. Basel, Switzerland, September, 2006. Breaking bad news about dementia – dealing with the triadic interaction.

American Conference of Bone and Mineral Research. Philadelphia, USA, September, 2006, Israeli Nurses' Knowledge and Perceptions about Osteoporosis.

International Conference on Alzheimer's disease. Madrid, Spain, July, 2006. Family physicians' preferences regarding treatments for Alzheimer's disease.

Tel Aviv University Alzheimer's Disease Conference. Tel Aviv, June, 2006. Diagnosis of MCI in clinical practice: A descriptive study.

International Psychogeriatrics. Lisbon, Portugal, June, 2006. Courtesy stigma and Alzheimer's disease.

Israel Endocrine Society. Tel Aviv, March 2006. Cognitive resemblance in persons suffering from osteoporosis and their first degree relatives.

Prof. Brick Yitzack:

Demographic change - Challenges for research. Research benefits for the ageing population, Dissemination conference for European research results—First Announcement. Helsinki, 14-15 September, 2006

Dr. Miri Choen:

8th world congress for psycho-oncology, Venice 2006. Cognitive-Behavior Group Intervention for Relatives of Cancer Patients: A Controlled Study.

Middle East Cancer Consortium (MECC) conference in Larnaca, Cyprus 2007. Caregivers' burden and its implication for caregivers' & patients' health.

Psychoneuroimmunology Research Society Annual Meeting, Arcachon, France, 2007. Cytokine secretion patterns and acute stress disorder in accidents' injured patients.

Conferences

כנסים - המשך

Dr. Israel Doron:

2nd Canadian Elder Law Conference. Vancouver, October 2006, Municipal Elder Law

Dr. Nurit Gur-Yaish:

Gur-Yaish, N., Lowenstein, A., & Katz, R. (2006, October). Reciprocity in Parent-Child Exchange and Life Satisfaction among the Elderly: A Cross-national Perspective. Paper presented at the annual meeting of the International Society for Quality of Life (ISOQOL), Lisbon, Portugal.

Gur-Yaish, N. (2006, July). A Cognitive Priming Approach to activation of the attachment system. Paper presented at the bi-annual meeting of the International Association of Relationships Research (IARR), Rethymnon, Crete.

Prof. Ariela Lowenstein:

3rd congress of the World Demographic Association, St. Galen, Switzerland, 2007. Convenor and Co-Chair of two invited symposia on Family relations and support networks and caregiving.

From Generation to Generation: Changes in families over time. Los Angeles, 2007. Generational intelligence. One of plenary lectures.

Gerontological Society of America. San Francisco, US, 2007. Religiosity and family relations.

Raising awareness towards elder abuse globally, Pune, India, 2006. The Key Note Lecture - invited.

Age discrimination and elder abuse, St. Petersburg, Russia, 2007. Convenor & Co-Chair - invited.

Israel's LTC Insurance Law, Daegu, South Korea, December, 2006. Key note lecture - invited.

Norms and values with regard to family obligations in elder care. Montreal, Canada, 2006. One of Plenary lectures - invited.

Trends in elder abuse policies around the globe. Cologne, Germany, 2006. Closing lecture - invited.

פרויקטים ומחקרים

פרופ' פרלה ורנר מתמקדת בחקר בריאות נפש בקרב קשישים, בעיקר מחלות אלצהיימר, דיכאון וסכיזופרניה. לאור ההכרה הגדלה בחשיבות האבחון המוקדם, דבר המאפשר מתן טיפול תרופתי, משפחתי וחברתי מוקדם, מתמקדים מחקריה בשלבים אלו. על כן המחקרים הנוכחיים של פרופ' ורנר מתמקדים באמונות סטיגמטיות בקרב הציבור הרחב, אנשי מקצוע, בני משפחה ומטפלים של חולים עם ירידה קוגניטיבית קלה. בין היתר נבחן המודל של תאוריית הייחוס (הכוללת היבטים קוגניטיביים, רגשיים והתנהגותיים של סטיגמה) בהתייחס לעמדות של הציבור הרחב ואנשי מקצוע כלפי זקנים עם דמנציה, כמו גם נבדקות השפעות של עמדות של בני-משפחה של חולים, על מוכנותם לבצע בדיקה גנטית ועל מוכנותם להשתמש בשירותים לטיפול ממושך, השפעת דעות סטיגמטיות על העדפות הציבור הרחב בנוגע להקצאת משאבים לטיפול בחולי אלצהיימר ועל מוכנות להתנדב עם קשישים דמנטיים.

כמו כן, במאמצים להרחיב את הידע על דרכים תקפות לאבחון מוקדם של ירידה קוגניטיבית, פרופ' ורנר מבצעת כעת מחקר עם ד"ר שרה רוזנבלום מהחוג לריפוי בעיסוק לבדיקת תקפות ויזימותו של הערכת תהליך הכתיבה כאמצעי לאבחון ירידה קוגניטיבית קלה. מחקר אחר מתבצע עם ד"ר נעמי יוסמן מאותו החוג, במסגרתו נבחנו תקפות ויזימותו של סופרמרקט וירטואלי (שבה האדם הנבדק צריך לבצע בפועל את כל תהליך הקניה בסופרמרקט). התוכנה משמשת לאבחון ירידה קוגניטיבית קלה. מהימנות, תוקף ויעילות הכלי נבדקים במחקר נוכחי.

פרויקט אחר בוחן את תהליך מסירת האבחון של אלצהיימר על ידי רופא לחולה ולבני המשפחה. המחקר אשר נעשה בשיתוף עם ד"ר אורית קרניאלי ופרופ' שמואל אידלמן, בוחן את מהלך השיחה על ידי ניתוח איכותני של המפגש בין הרופא לחולה.

ד"ר מירי כהן עוסקת בפרויקטים במספר תחומים:

פרויקט לפיתוח כלי לזיהוי זקנים הסובלים מהתעללות והמצויים בסיכון להתעללות. למרות העליה במודעות לנושא ההתעללות בקרב זקנים, רבים מהזקנים הסובלים מהתעללות אינם מאותרים ואינם זוכים לעזרה. במסגרת המחקר, הנערך בשיתוף עם מרכז רפואי הדסה ומרכז רפואי רמב"ם, פותח ונבדק כלי לזיהוי הסובלים מהתעללות ולזיהוי קבוצת הסיכון. עם סיום חלק זה של המחקר, אשר מומן על-ידי המוסד לביטוח לאומי ומפעל הפיס, המחקר נכנס לשלב חדש, בו ייבדק כלי סקר מקוצר לזיהוי זקנים בסיכון, במגרת שירותים בקהילה ובתי חולים. חלק זה של המחקר יערך עם אשל.

פרויקט לחקר דפוסי ביצוע של בדיקות לגילוי מוקדם של סרטן שד נערך בשיתוף עם פרופ' פייסל עזאזה. דגש מיוחד ניתן לזיהוי האמונות התרבותיות והדתיות הגורמות לאי-ביצוע בדיקות בקרב נשים ערביות. במסגרת המחקר נוסחה תוכנית התערבות טלפונית המיועדת להגברת המוכנות לביצוע הבדיקות. כעת נערכים למחקר השוואה בין נשים ערביות בישראל וברשות הפלסטינית ובארצות-הברית.

בתקופת מלחמת לבנון השנייה נערך מחקר בשיתוף עם ד"ר רבקה יב מבית הספר לעבודה סוציאלית לזיהוי תגובות של זקנים וצעירים בישראל למלחמת לבנון השנייה. המחקר מצא שזקנים גילו פחות סימפטומים של לחץ והתמודדו טוב יותר עם מצב הדחק לעומת צעירים יותר. יחד עם זאת, נבדקים ערבים ונבדקים שתפסו את איום הרקטות ממשי יותר, הגיבו ביותר סימפטומים של לחץ.

פרופ' יעקב גינדין יחד עם פרופ' לבנשטיין אריאלה וטל ברמן שותפים בפרויקט פיתוח מודל רב ממדי - סביבה, חברה ובריאות עבור אוכלוסייה זקנה בעיר. הפרויקט נתמך על ידי מפעל הפיס ויבוצע בשיתוף עם המכון ללימוד ומחקר גריאטרי במרכז הרפואי 'קפלן', עיריית ראשון לציון ומשרד הבריאות. המחקר יעסוק גם בנושא השפעות סביבתיות על תכנון שירותים לזקנים.

ד"ר ישראל (איסי) דורון זכה במענק מחקר מקרן רן נאור על קידום מחקר בנושא "ויסות חוקי של נהגים זקנים: השוואה בינלאומית והיבט ביקורתי". כמו כן זכה במענק לפרויקט בנושא בניית קורס על רב תרבויות, המתבסס על ועידת-וידאו, זאת במשותף עם אוניברסיטאות בקנדה.

פרופ' אריאלה לבנשטיין יחד עם פרופ' רות כץ שותפות במחקר דו-לאומי ישראל - ארצות הברית בנושא תמיכה בין-דורית לזקנים, וכן במחקר על איזון בין עבודה וטיפול באמצע החיים, הנתמך על ידי ה-ISF. **פרופ' אריאלה לבנשטיין** שותפה גם בפרויקט האירופאי AGIS בנושא אלימות נגד זקנים.

החוג לגרונטולוגיה - ראש החוג ד"ר מירי כהן

סטודנטים ובוגרי החוג משתתפים בכנסים:

עופר אדלשטיין - תלמיד דוקטורט

"Factors associated with Health Related Quality of Life (HRQoL) among osteoporotic men and women - preliminary study results". The 2nd world congress on Gender Specific Medicine and aging, Rome-Italy 8-11/3/07.

דפנה הלפרין - תלמידת דוקטורט

"Stress related to Role Strain and Role Conflict and its impact on Marital Quality of Working Women Caring for an Elderly Parent". 8th Annual Conference of the European Sociological Association, Glasgow, September, 2007.

אופיר ניסים - אח אחראי במחלקה אורולוגית, מרכז רפואי כרמל

"כריתת פין לחולה קשיש בעקבות סרטן הפין - פיתרון או בעיה? הוצג בשנת 2006 בכנס אורולוגי סיעודי ובכנס סיעודי במרכז רפואי כרמל.

אילן הינריך - רופא משפחה - בוגר תוכנית הרופאים

"איכות המיניות בזקנה כמשליכה על צריכת שירותי רפואה ראשונית". הוצג בכנס רופאי המשפחה ע"ש בר מאיר בשנת 2006 וכן בכנס החברה לרפואה פנימית (Society of General Internal Medicine) שנערך באפריל 2007 בטורונטו קנדה.

ליאורה מוסקוביץ - סטודנטית

"הטיפול בקשישים המרותקים לביתם - תחת אש, במלחמת לבנון השנייה". הכינוס הארצי ה-15 של האחים והאחיות בישראל, 2007.

החוג לגרונטולוגיה הוקם בשנת תש"ס וסיימו עד כה כ-100 איש את הלימודים, מתוכם 17 רופאים אשר למדו במסלול מיוחד.

הסטודנטים בחוג באים מתחומי ידע מגוונים, לאו דווקא טיפוליים, דבר אשר תורם להעשרת השיח במהלך הלימודים. בוגרי החוג משתלבים הן בעשייה המחקרית והן בעבודה ב'שטח' להלן מספר דוגמאות:

בתחום המחקר:

5 בוגרים המשיכו בלימודי דוקטורט באוניברסיטת חיפה, אחד בלימודי דוקטורט באוניברסיטת בוסטון. סטודנטית אחת השתתפה במחקר אירופאי בצרפת ואחת השתתפה במחקר שנערך בישראל.

בעבודה בתחום:

הבוגרים השתלבו בתפקידים מגוונים ביניהם מנהל בית אבות, מנהלת מרכז הזרחה של אשל, מרצה בבי"ס למבוגרים, מנהלת כוח אדם בחברת סיעוד, אחראית על פעילות תרבותית וחברתית בבית אבות, מנהלת מרכז יום לקשיש, מנהלת פעילות גופנית לאוכלוסיה המבוגרת ועוד.

אורחים:

במרץ 2007 התארח פרופ' צבי גיליס מאוניברסיטת ניו-יורק, ראש המרכז לחקר בריאות נפש וזיקנה, המתמחה בחקר דיכאון בזיקנה ופיתוח כלים לזיהוי דיכאון בקרב האוכלוסייה המבוגרת. פרופ' גיליס נפגש לשיחה עם חברי הסגל בה הציג את הפעילות המחקרית שלו.

סטודנטים - מלגות

הסטודנטים בחוג לגרונטולוגיה זוכים אף הם במלגות, ברכות לזוכים:

טל דקל זכתה בשנת 2007 במלגה מטעם 'קרן וולף' לקידום המדע.

סואד חלבי קיבלה בשנת 2007 את מלגת אוטו ורנר מטעם המרכז היהודי - ערבי.

מירי יעביץ קיבלה בשנת 2006 מלגת עידוד הצטיינות מאוניברסיטת חיפה.

ליאורה מוסקוביץ קיבלה במרץ 2006, פרס הצטיינות ארצי על מומחיות בתחום הסיעוד הגריאטרי והעמקת המקצועיות בקרב כלל האחיות בקופת חולים מכבי.

טלי פקר קיבלה בשנת 2007 מלגה מקרן "מרים ואהרון גוטוירט".

בשנת הלימודים תשס"ז זכו במלגות עידוד הצטיינות הסטודנטים משנה א': פלג יפעת, פקר טלי ואסף נברו, ומשנה ב': ענת מזרחי וטל דקל.

במלגה מטעם מכון ברוקדייל לגרונטולוגיה והתפתחות אדם וחברה, ואשל- האגודה לתכנון ופיתוח שירותים למען הזקן בישראל, זכו הסטודנטים הבאים: מירי בלאופלד, סמדר הרוש, חדאר אגבריייה וקטרינה ווסרמן.

החוג לגרונטולוגיה
טלפון: 04-8240815
פקס: 04-8240573
agoren@univ.haifa.ac.il

מדברי הבוגרים

Reflection of alumni of the MA program in Gerontology at Haifa University - Eilon Caspi

I feel very fortunate that I had the opportunity to enroll and learn for three years at the MA program in Gerontology at Haifa University. I believe that this experience contributed significantly to me as a person as well as to my professional development. The diverse courses offered broaden my horizon regarding the variety of key issues in the field of aging, the extensive knowledge I gained from the experienced and dedicated instructors, the stimulating readings (and the opportunity to improve my English), the aging-related myths I came with to the program that gradually broke along the way, the wonderful research experience and skills I acquired while conducting the thesis, the fruitful reciprocity between the challenging issues I dealt with at the geriatric center I worked in as a social worker and the flexibility to explore these topics in the term papers, the connection between the research conducted and the practice and practitioners in the field, the strong commitment of the faculty to the students and the program, the friendships that developed and the colleagues I met in the program (few of whom I am still in close contact today), and the enriching and powerful interdisciplinary nature of the program. Overall, I can say that the program strengthened my curiosity, enthusiasm and faith in Gerontology and the field of aging, which in turn led me to pursue an advanced degree in the U.S. Starting my 4th year in the doctoral program here at the University of Massachusetts Boston I feel that the efforts I made in the MA program significantly helped me in the challenging and rewarding experience I am having here thus far. I am genuinely appreciative of Professor Lowenstein and the department under her leadership for her vision, commitment, determination, professionalism and passion. The MA program in Gerontology at Haifa University will always have a warm place in my heart.

מירי יבין

פעילות גופנית מהווה מרכיב חשוב בשיפור איכות חייהם של הקשישים. בשל חשיבותה של הפעילות הגופנית בתקופת הזקנה, פניתי ללימודי תואר שני מתוך עניין לשלב בין הידע המקצועי שלי בתחום לידע התיאורטי, לצורך התמקצעות בתהליכי הזקנה. לימודי התואר השני הכשירו אותי למסלול ניהול ומנהיגות בכירה בשרותי הרווחה והבריאות בקרב אוכלוסיית הזקנים. התעמקתי בגופי ידע בגרונטולוגיה וגריאטריה תוך שימוש בגישות רב תחומיות ורב מקצועיות. למדתי מיומנויות להבנת תהליכים פיזיולוגיים, חברתיים, פסיכולוגיים, כלכליים, פוליטיים וסביבתיים בזקנה. במסגרת עבודתי יצרתי היכרות עם מערכות שירותי הבריאות והרווחה לזקנים והערכת חקיקה חברתית בזקנה. התקבלתי לעבוד באשל-אגודה לתכנון לפיתוח שירותים לזקנים בישראל, כמנהלת מוסד לימודי המתמחה בהקניית ידע מקצועי ועדכני לעובדים עם ציבור זקנים. בתפקידי אני מפתחת תוכניות לימודים ומשלבת את הידע וההבנה מלימודי התואר השני בגרונטולוגיה תוך שימוש בגישות רב תחומיות ורב מקצועיות לניהול של שירות בתחום הזקנה, בדרך של התנסות ומעורבות ברמת ניהול השירות. ההתנסות המעשית היום יומית משלימה את הידע התיאורטי הנרכש בלימודי גרונטולוגיה ומאפשרת לי לבחון את מידת הצורך ודרכי יישומן של התיאוריות והידע שרכשתי בשדה, הלכה למעשה.

ימי עיון

ינואר 2007 - יום עיון בנושא ניצולי שואה במצבים טראומטיים בישראל, בשיתוף עם המכון לחקר ולימוד השואה ע"ש שטרנאכליץ והחוג לגרונטולוגיה.
 פברואר 2007 - יום עיון בנושא זקנה וחירום מטעם החוג לגרונטולוגיה באוניברסיטת חיפה ואשל האגודה לתכנון ופיתוח שירותים למען הזקן בשיתוף המרכז לחקר ולימוד הזיקנה.
 אפריל 2007 - נערך כנס לוויין של הכנס הבין-לאומי בנושא בריאות נפש ואתניות בגיל הזיקנה, מטעם הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות בשיתוף עם הפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל-אביב.
 מאי 2007 - כנס נהרייה השביעי על תחלואה ורפואה בתקופת השואה מטעם משרד הבריאות, התכנית לחקר הרפואה והשואה ובית לוחמי הגטאות.
 מאי 2007 - כנס בריאות ומגדר: נשים ערביות בחברה משתנה, שנערך על ידי החוג לגרונטולוגיה, החוג לסייעוד והמרכז היהודי ערבי.
 אוקטובר 2007 - יום העיון לרגל יום הזקן הבינלאומי 2007 בנושא פנים רבות לזיקנה, שנערך בשיתוף של החוג לגרונטולוגיה והמרכז לחקר ולימוד הזיקנה, אשל, האגודה הישראלית לגרונטולוגיה ועמותת המשפט בשירות הזיקנה.

אנחנו באינטרנט!
www.haifa.ac.il/gero/CenterResearchAging/

בוגרים, סטודנטים, וחברי סגל: נשמח לשלב את דעותיכם, ומידע חדש אודות פעילותכם במסגרת העדכן הבא. אנא העבירו החומר בדוא"ל אל: dhalperin@univ.haifa.ac.il

המרכז לחקר ולימוד הזיקנה - ראש המרכז פרופ' אריאלה לבנשטיין

ופורמאליות לרווחת הזקן; בריאות של מהגרים זקנים.

פעילות בתחום של ניצולי שואה

המרכז יזם מספר פעילויות בתחום העבודה עם ניצולי שואה. הראשון, עבודה עם משרד הבריאות לקידום המודעות לנושא במערכת הבריאות. ביזמת ובשיתוף עם אשל יתבצע תרגום מדריך מקיף לכל קשת המקצועות המטפלים.

המדריך הוכן במרכז הגריאטרי ביקהרסט בטורונטו קנדה. אשל קבלה את זכויות היוצרים ואנו עובדים בשיתוף עמם על תרגום המדריך, תוך התאמתו לאוכלוסייה בישראל, הפצתו והטמעתו.

הוכנה הצעה לבניית מרכז משותף בנושא עם המרכז הגריאטרי ביקהרסט בקנדה. כחלק מהפעילות הרצתה פרופ' לבנשטיין לאנשי מקצוע בביקהרסט על טיפול בזקנים בישראל, עם הדגש על ניצולי שואה.

כמו כן היה המרכז שותף ומקדם כנס ארצי ראשון בנושא "ניצולי שואה בריאות ואיכות חיים" שהתקיים במרכז האירועים והקונגרסים שבקרית שדה התעופה, ובו השתתפו כ-500 חוקרים ומטפלים מכל רחבי הארץ.

פעילות נוספת היא מעורבות עם הקרן לרווחת ניצולי השואה כאשר הוקמה ועדה מדעית מייעצת לקרן ופרופ' לבנשטיין עומדת בראש הועדה, אותה מרכזת גב' בתיה רפפורט.

יחד עם ד"ר נתן דורסט מלמדת גב' בתיה רפפורט קורס בנושא "שואה וזקנה" בחוג לגרונטולוגיה.

בנוסף, יצא בעוד מספר חדשים גיליון מיוחד של כתב העת "גרונטולוגיה" בנושא: "שואה וזקנה" כאשר פרופ' לבנשטיין היא העורכת האורחת.

סקר ניצולי שואה במלחמת לבנון השנייה

בימי מלחמת לבנון השנייה ערך המרכז לחקר ולימוד הזקנה סקר בין ניצולי השואה הרשומים בתכנית סול"ם (סיעוד קצר מועד במימון הקרן לרווחת ניצולי השואה בישראל) באזורים המופגזים בצפון הארץ.

המשך בעמ' 8

מחקרים בתחום הבריאות

חלק מהמחקרים בתחום הבריאות מנוהלים ע"י פרופ' פרלה ורנר במסגרת מוקד המצוינות בנושא **בריאות הנפש וזקנה**. ד"ר מירי כהן עוסקת גם היא במחקר בתחום הבריאות, בין השאר בדיקת נושא ההתעללות במסגרות רפואיות ונושא העלאת המודעות לבדיקות לגילוי מוקדם של סרטן השד בקרב נשים ערביות.

פרופ' יעקב גינדין שותף במחקר אירופי העוסק בהשוואה בין שימוש בשירותי בריאות ורווחת לזקנים ב-11 מדינות באירופה, במימון הקהילייה האירופית.

מחקרים בתחום זיקנה ומשפט

המחקרים נערכים ע"י ד"ר ישראל דורון הסתיימו המחקרים הבאים:

1. אפטרופסות על זקנים בישראל בראי בתי המשפט לענייני משפחה, בממון קרן פורד למשך שנתיים.
2. זכויות החולים בראי פסיקת בתי הדין האזוריים לעבודה, במימון קרן רוטר של קופת חולים מכבי.
3. כלי תכנון משפטיים בגיל הזיקנה, במימון הפקולטה והמרכז לחקר הזקנה.

במהלך השנה פעלו במרכז שני מוקדי

מצוינות, במימון הפקולטה לרווחת ובריאות: **האחד בנושא בריאות הנפש וזקנה** בראשות פרופ' פ. ורנר. במסגרת מוקד מצוינות זו פועלת קבוצה של חוקרים מהארץ ומח"ל. התקבלו שלושה מענקי מחקר מהקרן הלאומית למדע, משירותי בריאות מכבי ופרס למחקר בינתחומי מטעם הפקולטה. כמו כן הוגשו מספר הצעות מחקר בנושאים שונים כגון: סטיגמה ודיכאון בקרב קשישים, בחינת פורומים באינטרנט בנושא מחלת אלצהיימר, סטיגמה ובני משפחתם של חולי אלצהיימר, בחינת תהליך הכתיבה בקשישים דכאוניים ועוד.

השני, **בנושא הגירה וזקנה** בראשות פרופ' לבנשטיין. במסגרת זו פעל צוות רב-מוסדי אשר עבד על הכנת מספר הצעות מחקר בנושאים: זקנה, הגירה ושואה; תרומת מערכות תמיכה בלתי פורמאליות

במרכז לחקר הזקנה מתקיימת פעילות מחקרית ענפה ביותר עם קשרים ושיתופי פעולה ישראלים ובינלאומיים נרחבים. לחוקרי המרכז מספר רב של מענקי מחקר מקרנות בחו"ל ובארץ. המרכז פועל בשיתוף פעולה עם החוג לגרונטולוגיה בראשות ד"ר מירי כהן.

מחקרים ופרויקטים שהסתיימו ב-2006/7

* שלב שני של מחקר בנושא **התעללות בקשישים** (בשיתוף של פרופ' לבנשטיין עם פרופ' איזקוביץ וד"ר בנד-וינטרשטיין) המחקר מומן ע"י המוסד לביטוח לאומי. שלב זה היה שלב של מחקר אכותני בעקבות הסקר הארצי בנושא. הוגש דו"ח למוסד לביטוח לאומי ואשל ומתוכנן יום עיון בנושא.

* מחקר בנושא עמדות מעבידים בהקשר של

עובדים בגילאי הביניים המטפלים בהורים

מבוגרים (בשיתוף של פרופ' לבנשטיין, פרופ' כץ, ד"ר פרילוצקי וגב' הלפרין). גם מחקר זה מומן ע"י המוסד לביטוח לאומי ובימים אלו הוגש דו"ח מסכם. במחקר רואיינו כ-100 מעבידים מסקטורים שונים כמו גם כ-120 עובדים.

מחקרים הנערכים כיום

מחקרים בתחום יחסים בינדוריים במשפחה

1. **מחקר בנושא התמודדות של עובדים עם הטיפול בכך בן משפחה מבוגר**, במימון הקרן הלאומית למדע. המחקר הוא מחקר משלים למחקר המעבידים. המחקר נערך ע"י פרופ' א. לבנשטיין, פרופ' ר. כץ וגב' ד. הלפרין.
2. מחקר במימון הקרן הדו-לאומית ישראל-אמריקה בנושא:

Intergenerational Support to the Aged in Israel and the United States: The Importance of National Context, Cultural Background, and Filial Expectations.

המחקר נערך בשיתוף שני חוקרים מאוניברסיטת דרום קליפורניה המובילים בתחום זה: פרופ' מריל סילברסטיין, פרופ' ורן בנגטסון יחד עם ד"ר דפנה גנץ ובשיתוף שני חוקרים מהמרכז למחקר חברתי באוניברסיטת מישיגן-פרופ' טוני אנטונוצי ופרופ' ג'ימס ג'קסון.

פעילות המרכז - המשך

המשך מעמוד 7

את הסקר ערכו ד"ר פרילוצקי, גב' רפפורט, פרופ' לבנשטיין וגב' הלפרין. ממצאי הסקר האירו צרכים וקשיים ייחודיים לאוכלוסיה זו, כמו גם בעיות שעלו בהגשת שירותים בסיסיים בזמן המלחמה. הסקר עורר הדים רבים בעיתונות בארץ ומצאיו יפורסמו במאמר בגיליון המיוחד של גרונטולוגיה וכמו כן הוצגו בבמות שונות.

המעבדה לחנוך ומחקר גרונטולוגי

גריאטרי

בשנת תשס"א נחתם הסכם לשיתוף פעולה בין המכון הגריאטרי לחינוך ומחקר בבית החולים קפלן ברחובות לבין המרכז לחקר ולימוד הזקנה והוקמה המעבדה.

נחתם חוזה עם Inter Rai גוף בינלאומי העוסק בפיתוח כלים להערכה גריאטרית במוסדות ובקהילה כמו גם הערכת post acute care. חוזה זה יהווה בסיס לשיתוף פעולה עם אוניברסיטת צינגואה בבייג'ין, סין, על פרויקט מחקרי משותף.

פרופ' יעקב גינדין, מנהל המעבדה ומרצה בחוג לגרונטולוגיה, מייצג את ישראל והמזרח התיכון באיגוד ה- Inter Rai העולמי.

ב- 15 למאי 2006 נערך יום עיון ארצי, מטעם המעבדה, בו השתתפו בכירי ארגון ה- Inter Rai כולל היו"ר וסגנו, כולם חוקרים מובילים בתחום. יום העיון עסק בנושא של "סטנדרטים בתחום השירותים לטיפול ממושך".

קשרים עם מכונים ומרכזי מחקר בארץ ובחו"ל

למרכז לחקר ולימוד הזקנה קשרי עבודה ושיתוף עם מרכזי המחקר המובילים בארץ בתחום הזקנה כגון מכון ברוקדייל בירושלים ומכון הרצג לחקר ההזדקנות והזקנה

קנדה המרכזות מרכז מחקר בזקנה במסגרת מרכזי שירות לזקן במונטריאול. פרופ' גוברמן עבדה עם חוקרי המרכז על הכנת הצעת מחקר ומאמרים משותפים בנושא של "טיפול בני משפחה בזקנים".

בנובמבר 2006 התארח במרכז פרופ' מייקל גורדון- המנהל הרפואי של מרכז ביקהרסט בקנדה, אשר נתן הרצאה לסטודנטים.

בינואר 2007 התארח במרכז ד"ר פיליס ארליך –ראש תחום שירותים לזקנים מפלורידה, אשר נפגשה עם צוות המרכז ללמידה וחשיבה על שיתופי פעולה.

המרכז לחקר ולימוד הזיקנה
טלפון: 04-8288469
פקס: 04-8240573
agur@univ.haifa.ac.il

באוניברסיטת תל-אביב כמו גם עם מכון גרטנר לחקר הבריאות וכן עם המחלקה למחקר במוסד לביטוח לאומי. בנוסף, קשרי עבודה עם הגופים המרכזיים העוסקים במדיניות ופיתוח שירותים כמו באשל, משרדי הרווחה והבריאות ומרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

המרכז גם פיתח קשרי עבודה הדוקים עם קהילת החוקרים ברמה הבינ"ל – לדוגמה, בארה"ב עם CASE WESTERN - RESERVE UNIVERSITY בקליבלנד, עם אוניברסיטת מישיגן, עם חוקרים באוניברסיטת קולומביה בניו-יורק, עם חוקרים באוניברסיטה של דרום קליפורניה. וכן עם חוקרים במרכזי מחקר מובילים באירופה וקנדה.

המרכז שותף, כחלק מצוות בינלאומי בפעילות של המרכז למעגל החיים והזקנה באוניברסיטת טורונטו, במרכז מצוינות בנושא טיפול פורמלי ובלתי פורמלי בזקנים The NICE Project. במסגרת זו השתתפו פרופ' לבנשטיין וגב' הלפרין בסדנה שנערכה בטורונטו בקבוצה שעסקה בנושא של טיפול בני משפחה בזקנים. פרופ' לבנשטיין נבחרה לייצג את הקבוצה הבינלאומית בוועד המנהל של הפרויקט. כמו כן נבחרה כאחד משני היו"ר בקבוצת עבודה בנושא של התעללות בזקנים.

המרכז שותף במרכז הידע בזקנה הפועל במסגרת ביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית.

כמו כן שותף המרכז בפעילות ה- Era Age במסגרת משרד הבריאות.

אורחים מחו"ל

במרץ 2006 ביקר במרכז פרופ' ורן בנגטון ממרכז אנדרוס לחקר הזקנה (המרכז המוביל בתחום בארה"ב) שבאוניברסיטת דרום קליפורניה, מומחה בינלאומי בתחום של יחסים בינדוריים במשפחה המזדקנת והזקנה. פרופ' בנגטון, השותף למחקר של הקרן הדו-לאומית, נתן הרצאה לחברי סגל וסטודנטים.

במאי 2006 התארח במרכז פרופ' ננסי גוברמן מאוניברסיטת קויבק במונטריאול,

4th Faculty Research Fair, May, 2007

יריד המחקר הפקולטטי ה-4, מאי 2007

Many members of the Department for Gerontology and the Center for Research and Study of Aging presented in the Research Fair of the Faculty of Social Welfare & Health Sciences:

*Impact of a telephone counseling intervention on screening attendance for early detection of breast cancer among Arab women: A controlled study.

Faisal Azaiza & Miri Cohen

*The relationship between stigma and quality of life among Parkinson's disease patients in Israel

Miri Blaufeld & Prof. Perla Werner

*"Which physician knows best how to feed Grandma"

Ronit Endevelt, Ph.D., Perla Werner, Ph.D & Tomas Karpati, M.D.

*Informal complaints on health services: Hidden patterns, hidden potentials

Iddo Gal & Israel Doron

*לקות שמיעה בזקנה – בדידות או איכות חיים
סמדר הרוש בהנחיית ד"ר אילנה דובדבני

*Nurses' willingness to advise a first degree relative of an Alzheimer's disease patient to undergo genetic testing for the disease: Testing the application of The Theory of Planned Behavior (TPB) and Self-Efficacy (SE)

Goldstein Dovrat & Prof. Perla Werner

*Stress related to Role Strain and Role Conflict and its impact on Marital Quality of Working Women Caring for an Elderly Parent

Dafna Halperin, Supervised by Prof. Ariela Lowenstein, & Prof. Ruth Katz

*Visages of Generativity in a Group of Recent Retirees

Douglas A. Kleiber & Galit Nimrod

*Between safeguarding the dignity of elderly residents and their freedom

Chaya Koren & Israel Doron

*Survey of Holocaust survivors during the Second Lebanon War: Needs, difficulties and unique characteristics

Dr. Dana Prilutzky, Prof. Ariela Lowenstein, Batia Rappaport, & Dafna Halperin

*Factors influencing teenagers' willingness to volunteer with elderly persons: Application of the Theory of Planned Behavior (TPB)

Yehudit Reuveni

*The factors influencing discrimination towards a person with Alzheimer disease among social workers

Stein-Shvachman Ifat & prof. Werner Perla

*Courtesy stigma in Alzheimer's disease

Perla Werner, Ph.D.

*Family Members' Perspectives on Intimate Violence over the Years: Scripts of Dyadic and Intergenerational Relationships in the Shadow of Violence

Tova Band-Winterstein

הוראת השואה בחוג לגרונטולוגיה ובפעילות המרכז לחקר ולימוד הזיקנה – גב' בתיה רפפורט.

מעורבות המרכז החלה בשנת 2000 עם הסכמתה של פרופ' לבנשטיין לזמן, במסגרת המרכז ובשיתוף עם הקרן לרווחת נפגעי השואה, ועדת ההיגוי לתוכנית ייחודית חדשה שמטרתה לתת עזרה מיידית לניצולים המשתחררים מבתי חולים באמצעות הקרן לרווחת נפגעי השואה. בתום תקופת הרצת הפרויקט שנמשכה 6 חודשים, נתבקשה פרופ' לבנשטיין, ע"י הוועדה והקרן, לערוך סקר שמטרתו היתה לעמוד על נטל הטיפול ואיכות חיי הניצולים והמטפלים. התוצאות לא אחרו לבוא. נצפתה רמת איכות חיים נמוכה, נטל טיפול כבד למטפלים וקושי רב בקרב הניצולים, ומאידך המטופלים היו אסירי תודה לעזרה ולמטפלים אשר אפשרה לעבור את משבר האשפוז. התוצאות אפשרו לוועדת ההיגוי לבקש ולהמשיך את התוכנית ולהכלילה לכל הארץ, ובהמשך, עזרו לקרן לעמוד מול ועדת התביעות בבקשה לתקצוב התכנית. תכנית זו מופעלת עתה בהצלחה רבה בכל הארץ, וממשיכה לפעול.

במקביל הוחלט ע"י פרופ' לבנשטיין, אשר כיהנה באותה עת גם כראש החוג לגרונטולוגיה, להציע את הטיפול בניצולי השואה כנושא מרכזי לתלמידים המגישים עבודה מסכמת. העבודות היו מעניינות ומגוונות, ועבודתו של הסטודנט אופיר עופרי הוצגה בכנס לגרונטולוגיה ואף זכתה בפרס כספי צנוע. פרופ' לבנשטיין, נענתה לבקשת דיקן הפקולטה וכללה את קורס בנושא הזיקנה והשואה בתכנית הלימודים. יש לציין כי עד כה לא ניתן קורס בנושא טיפול בניצולי השואה לתלמידים בחוגים השונים בפקולטה למדעי רווחה ובריאות.

הקורס, הניתן על ידי ד"ר נתן דורסט (פסיכולוג קליני) וגב' בתיה רפפורט (עו"ס), זכה להדים חיוביים ומספר המשתתפים בו נמצא בעלייה מתמדת. התלמידים לומדים בו רקע תיאורטי ונושאים מרכזיים בהווה של השואה, נפגשים עם ניצולים ומבקרים במוזיאון לוחמי הגטאות. התלמידים מציינים בכל שנה עם סיום הקורס את הצורך להפיכתו לקורס שנתי, ואת תרומתו הרבה להתפתחותם האישית והמקצועית. הם מעלים על נס את תרומתו להם אישית וליכולתם לטפל בניצולים. הקורס הוסרט ונמצא במרכז ללמידה מתוקשבת. יש לציין כי מספר עבודות התיזה/מסכמת שהוגשו בנושא נמצא בעלייה.

במסגרת המרכז, התארגנה ועדה שמטרתה להעלות למודעות את נושא ניצולי השואה ופועלת מספר שנים. בוועדה חברים פרופ' לבנשטיין, פרופ' בריק, פרופ' גינדין, גב' רפפורט, ד"ר דורסט, פרופ' מנצל, ד"ר ברלוביץ ואחרים, שהם חברים בסגל החוג והפקולטה. הוועדה יזמה את הכינוס "ניצולי שואה – בריאות ואיכות חיים" שנערך באוקטובר 2006, והוצאת מדריך מקצועי בשיתוף אשל, שיראה אור בקרוב. כמו כן, נערכו שני ימי עיון: "נרטיב השואה וזיקנה- לזכור ולא לשכוח", ו-"ניצולי שואה במצבים טראומטיים בישראל".

אנו בטוחים בתרומתו של החוג והמרכז להעלאת הידע הנרכש על ידי התלמידים בנושא ובתרומת העלאת המודעות לנושא ע"י המרצים ותלמידי החוג לקידום נושא הניצול ואוכלוסיית ניצולים קשישים. העשייה המקצועית מהווה נדבך חשוב ותרומה של החוג והמרכז לקידום נושא הטיפול בניצולי השואה הקשישים שבימים אלו עלתה לדיון בקדמת הבמה הציבורית בארץ.

The Newsletter

of the Department of Gerontology and The Center for
Research and Study of Aging, University of Haifa

Vol. 7
December,
2007

Editor:
Dafna Halperin

**Prof. Ariela Lowenstein - Head
The Center for Research and Study of Ageing**

The Center for Research and Study of Aging, at the University of Haifa, is one of the leading research institutes in Israel and internationally in the field of social gerontology.

The main issue concerning the links between research and policy is what are the most fruitful avenues to accomplish the task?

The Center aims to meet this challenge of linking academic research and public policy, by advancing the study of processes and contexts of policy development and policy evaluation. The Center conducts and promotes applied research, provides high quality research training and develops unique educational programs that impact public policy decisions, and facilitates resource allocations in service-provision for the elderly.

The research and training undertaken by the Center is intended for several target audiences: the academic community in the fields of gerontology and geriatrics, health and the family; policymakers and administrators; professional service practitioners; community action groups, and students in the field of aging.

Such a complex and challenging endeavor requires the collaboration of several professions. Thus, the staff of the Center includes gerontologists, sociologists, family researchers, physicians, social workers, researchers with expertise in health and aging as well as law and aging.

The work of the Center is interdisciplinary, and it delivers an expert consultancy service to agencies and organizations in the aging field. When needed, we collaborate with other research centers in Israel like the Herczeg Institute. Also, close collaborative work exists with researchers from the Faculty of Medicine at the Technion.

As the head of the Center I and most staff members are active and involved on the local, national and international levels in roles that impact knowledge development and public policy.

The chair of our board of directors is Prof. Yitzhak Brick, the general director of ESHEL – The Association for Planning and Development of Services for the Aged in Israel); he is one of the leaders in policy development in Israel and is the immediate-past President of the International Federation of Aging.

Due to the diversity of our activities in policy and evaluation, we are approached and funded to conduct studies on relevant policy issues; and through our research and educational programs, we have an impact on policy and service developments.

For research data to be used effectively in the policy, development policy-makers should have information about needs: what services should be provided? What action is to be taken? To whom, at what level, how and by whom should such services be delivered? Our aim is to provide answers to some of these issues.

An example is provided in the area of elder abuse. In 1989, the Law for the Defense of the Helpless was enacted, which mandates reporting of child and elder abuse. Center staff had been involved in the deliberations concerning the law.

No database exists in Israel on the topic; the Center is the pioneer in this area. Several studies like the First National Prevalence Study had been conducted, funded by ESHEL and the National Insurance Institute, to learn about the scope of the problem, to identify characteristics of abused and abusers, and to develop a profile of populations at risks as well as to understand the phenomenology of this social issue.

**Dr. Miri Choen, - Head
Department of Gerontology**

Dear faculty members, students and practitioners,

The 2007 newsletter reflects the abundance of research and teaching activities taking place in the gerontology department at the University of Haifa, and the academic excellence to which we aspire.

The present newsletter also shows the ongoing process of growth of the department and its activities since its establishment ten years ago. Recent years have been characterized by an increase in the number of students, more especially in the number of applicants for the program. These trends attest to the increasing awareness of the need for specialists in gerontology in Israeli society. As a part of this awareness, home nursing companies now offer professional positions to graduates in gerontology studies. A master's degree in these studies likewise translates into a higher salary for female and male nurses, social workers, and dieticians. In addition, the Ministry of Welfare now recognizes the policy and management specialization for directors' of homes for the elderly positions.

This year two specializations have been opened in the department: in policy and management, and in treatment of elder people and their families. These specializations are intended to meet the growing need of students to specialize in specific areas of knowledge. This change will also promote development, and deepen research and knowledge in these areas.

In both specializations the students will be engaged in a practice program in services and organizations for elder people. This is an opportunity to get acquainted with the field and integrate the theoretical knowledge with practical experience. Prof. Itzhak Brik, the academic director of the practice course, and Mrs. Miri Yavin, the coordinator, are responsible for this most positive and educating experience. I want to thank them and to thank the field supervisors for their extreme dedication in this work.

This is likewise an opportunity to thank to the administration and the faculty for their excellent work, personal investment, and great responsibility, which are so prominent in their work.

אנחנו באינטרנט!
www.haifa.ac.il/gero/hebrew

**We will be happy to get your
comments, opinions to this
newsletter,
Please mail to:
dhalperin@univ.haifa.ac.il**